

Poltiskt harðræði

FYRRADAGIN viðgjörði lögtingið eitt uppskot frá landsstýrinum um lántøku til landskassan. Talan er um at læna 650 mió. kr. í útlöndum.

PENINGURIN skal m.a. nýtast til afturgjalding av ymiskum lánum. 138 mió. kr. til eitt uttanlandslán, sum varð upptikið í 1983. 100 mió. kr. til føroyskar bankar fyri lán, sum vórðu upptikin í 1988. 100 mió. kr. inn á trekningsrættin í danska tjóðbankanum og 150 mió. kr. til tess at bota um gjaldførið hjá landskassanum.

Í SKRIVANDI løtu er stóðan tann, at samgongan vil hava heimildina til nevndu lántøku avgreidda á tingi áðrenn hendan vikan er av. T. viðgerð av uppskotinum var seinnapartin mikudagin. Beint aftan á helt figgjarnevndin fund og har kom fram, at nevndin longu dagin eftir skuldi verða liðug við viðgerðina, soleiðis at álitid kundi leggjast fram longu hósdag.

SJÁLVANDI mótmælti andstøðan hesi mannagongd. Men hóast tað varð álitid frá figgjarnevndini framlagt seinnapartin hósdagin og ætlanin var, at tingið skuldi avgreiða málið í gjár. Hugsid tykkum — ein lántøka uppá 650 mió. kr. — og hvørki figgjarnevndin ella lögtingið fáa nøktandi upplýsingar og nóg mikið av tíð til viðgerðina.

SAMBÆRT tí, sum landsstýrismaðurin í figgjarmálum sigur, so er ætlanin at landskassin skal taka

onnur lán eisini. Eitt til húsalánsgrunnin. Eitt til alivinnuna. Og eitt til endurnýgging av fiskiskipaflotanum. Men hesar upphæddir kennir ongín. Heldur ikki landsstýrið, figgjarnevndin og lögtingið, sum í gjár skuldi taka støðu til tær 650 mió. kr.

LÖGTINGID hevur arbeitt lítið hetta seinasta árið. Tingfundirnir hava verið sera óregluligir. Ein fundur um vikuna. Ein fundur aðruhvørja viku. Fund á jóansøku.

Og figgjarlógín fyri 1990 varð sum kunnugt viðgjörð millum jóla og nýggjár. Alt hetta er óvanligt í lögtingsarbeiðinum soleiðis sum vit kendu tað frammanundan.

LÖGTINGSMÁL, sum ikki hava tann heilt stóra týðningin, verða viðgjörð í nevnd í fleiri vikur og á fleiri fundum. Tá talan er um eitt so týðningarmikið mál sum eina lántøku til landskassan uppá 650 mió. kr. er øðrvísi. Nú skulu tað ikki ganga meira enn 48 tímar frá tí at viðgerðin byrjar til heimildin er í Tinganesi.

HETTA er at vanvirða okkara fólkavalda ting. Her sýnir høgrasamgongan sitt sanna andlit og hvat hon í veruleikanum stendur fyri. Hon stendur fyri politiskum harðræði.

Heilavask á Velbastað?

Bæði UF og SvF vóru framvið í síðstu viku, tá ið tingið hevði nakrar av teimum nógv umtalaðu broytingunum í fiskivinnuni, nevniliga fiskivinnuráðið og upphøggingarstuðulin, til viðgerðar, og var hetta sjálvandi bæði rætt og rimiligt. Her skal ongín meting gerast av viðgerðini á tingi, men ein kundi ikki lata vera við, sum vanligur siggjari, at leggja til merkis, at tingsalurin var nóg illa hálvmannaður, meðan fram-søgumenninir høvdu orðið. Hetta man ivaleyst falla mongum føroyingi fyri bróstið, og tað av góðum grundum. Fyrst royna okkara kostnu fólk at taka seg saman. Hetta ikki at meta á tingi, er í roynd og veru, ein undirmeting av veljarunum, sum ikki smir seg tingmonnum — um nógv er broytt her á landi hesar seinastu mánadarnar, so gangi eg tó framvegis út frá, at fólk — eisini tey á tingi — fáa sína lön fyri at meta til arbeiðis, hóast mangan man vera beiskt, tí sjáldan man hava verið so langt millum flokksstevnuskráirnar og avgerðirnar, sum nú verða tiknar á tingi.

Leingi vardi tað áðrenn BBC fekk loyvi at fara við upptøkutólinum inn í Parlamentid, men hesar fáar mánaðirnar loyvið hevur verið galdandi har, hevur uppmetingin verið í stóðugari framgongd, men eftir øllum at døma skal meira til, fyri at fáa okkara kostnu fólk at taka seg saman. Hetta ikki at meta á tingi, er í roynd og veru, ein undirmeting av veljarunum, sum ikki smir seg tingmonnum — um nógv er broytt her á landi hesar seinastu mánadarnar, so gangi eg tó framvegis út frá, at fólk — eisini tey á tingi — fáa sína lön fyri at meta til arbeiðis, hóast mangan man vera beiskt, tí sjáldan man hava verið so langt millum flokksstevnuskráirnar og avgerðirnar, sum nú verða tiknar á tingi.

Sunnukvöldið sóu vit

sending í SvF um Heilbrigðið, sum Leivur Hansen legði til rættis. Sendingin var upplýsandi á mangan hátt, hóast lítið og einki nýtt kom fram um avrúsingar- og eftirviðgerðarstovnin á Velbastað, uttan tað, at nú fer øll viðgerðin fram har, og er tað at rokna sum ein fyriminur, tí sum Ingi tók til, tað vóru ikki øll, sum toldu flógtúr in heim aftur úr Íslandi. Roynit var at lýsa arbeiðið á stovninum út frá einum so breiðum grundarlagi sum gjørligt, har varð práttað við »sjúklingar«, við leiðsluna, yvirsjúkrasystirna, lækna og enná etiska ráðgevan (fint skal tað vera). Vit fingi at vita, at eini 850 fólk høvdu verið í viðgerð eftir Minnisotamodellinum, men eg haldi, at vit fingi ov lítið at vita um, hvat hetta »modellid« stendur fyri í veruleikanum. Fróði Helmsdal, fyrrverandi klientur og núverandi programleiðari, varð spurður, um hetta var heilavask av fólki, hann dró á tí, og svaraði síðani, at hann helt ikki at so var — natúrligt at

svara so, tá ið ein sjálvur er partur av skipanini. Her hevði ein kunnað hugsað sær at fingið meira at vita um sjálva hugmyndafrøðina, sum skipanin byggir á. Vit sóu tímatalurnar fyri hvønn dagin, men fingi onki at vita um, hvat bleiv gjøgnumgíngið í tímunum, hvat tilfar verður nýtt o.s.f.r., og er hetta við til at fjala fyrtekuna í einum vissum mjørkatámi, fyri ikki at siga losjutámi.

Annars nokk so lúgið, at lækna, sum vanligar byggja síni sjónarmið á visindaligar próvgundir, í hesum forinum eru púra líka glaðir, um talan er um alkoholisma er ein sjúka ella ikki. Er hetta eitt serligt tilfelli, sum hevur samband við tað okkultiska, og tí hóast alt verður góðtikið? — Tað plagar annars ikki at vera læknum líkt.

Gleðiligt var at hoyra August Gabriel Vang, økissálarlækna, greiða okkum frá við neyvum hagtølum, at fall hevði verið í innleggingunum á psykiatrisku deild á Landssjúkrahúsinum, síð-

Útvarps- og sjónvarps- ummæli

Johan Samuelsen
skrivar

ani Heilbrigðið rættiliga var farið at virka, t.v.s. at samfelagið sparir dýrar sjúkráhússengur, g tað má so eisini telja Heilbrigdisfólkunum til fyrimuns í samlaðu metingini av fyrítøkuni heimanfyri, sum vónandi ikki fær av harða kapping av mögulum øðrum viðgerðarstovnum, fyri, sum skilst, bert at ganga vanligar sundurlyndinum, øvundsjúkuni og lokalpatriotismuni í Føroyum á móti? Alkoholisma er tívætt uttan iva við at gerast ein fólkasjúka, og tí eru tær 5 mill., sum nýtast verða á Velbastað, væl útgivnar, ongín ivi um tað — og

sendingin í SvF gjörði, alt samanumtikið, ikki umdómið verri hjá hesum viðgerðarstovninum, tað er vist. Men rúsdrekka-lóg-gáva okkara hevur so dyggiliga spælt fallit, tað visti sendingin m.a. — og so eru vit aftur í tinginum.

Johan Samuelsen